

Handläggare
Mona Stenlund
Telefon: 08-50801009

Till
Järva stadsdelsnämnd
2023-08-24

Ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/340

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

En översyn av nuvarande ersättningssystem för bostad med särskild service enligt LSS (lag om stöd och service för vissa funktionshindrade) genomfördes 2022. Utifrån översynen föreslår stadsledningskontoret att ersättningssystemet förändras med färre nivåer och att ersättningen i de lägre nivåerna höjs samt att de sänks i de högre nivåerna.

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna ändringarna. På kort sikt kommer det för vissa av förvaltningens verksamheter innebära en viss ekonomisk utmaning men på lång sikt kommer det att bli mer rättvist. Den nya ersättningsmodellen möjliggör för samtliga utförare att bedriva verksamhet med bibehållen kvalitet och inom ekonomiskt givna ramar.

Bakgrund

En översyn av nuvarande ersättningssystem genomfördes under 2022. Översynen gjordes med anledning av att dagens system är gammalt och inte är anpassat till de nya målgrupperna där antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har ökat de senaste tio åren. Dagens ersättningssystem tar inte tillräcklig hänsyn till stödande och motiverande insatser som krävs för den nya målgruppen.

Inom ramen för översynen gjordes bland annat en jämförelse med närliggande kommuners ersättningssystem och nivåer. Utförare av bostad med särskild service har även fått svara på en enkät för att inhämta deras synpunkter.

Kommunstyrelsen fick utifrån resultatet av översynen ett i budget 2023 i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer. Målet var att balansera den enskildes behov på ett bättre sätt samt att minska antalet bedömningsnivåer.

Ärendet

Nuvarande resursfördelningssystem och ersättningar till stadens utförare av bostad med särskild service enligt LSS bygger på en skala med sju nivåer för gruppboende och åtta nivåer för serviceboende. De med totalt behov av stöd och omvårdnad återfinns i nivå sju eller åtta medan de med litet behov finns i nivå ett. Bedömningen görs utifrån ett bedömningsinstrument med olika livsområden och utifrån de poäng den enskilde uppnår sätts en nivå som blir underlaget för den ersättning som utföraren erhåller för att utföra insatsen.

I den översyn som gjordes av stadsledningskontoret 2022 konstaterades att den samlade ersättningen till utförarna är totalt sett tillräcklig. Skälet till det är att det sällan är flera individer med låga ersättningar hos en utförare och den samlade ersättningen blir därmed fall rimlig i relation till den enskildes behov.

Ersättningen till utförarna bedömdes i översynen vara för låg i de lägsta nivåerna för att täcka kostnaderna för grundbemanningen. Med anledning av detta konstaterades att ersättningarna i de lägsta nivåerna bör höjas för att gruppboenden ska kunna drivas även med lägre ersättningsnivåer. Samtidigt gjordes bedömningen att det är möjligt att sänka ersättningen i de högre nivåerna. I jämförelse med andra kommuner har staden fler ersättningsnivåer till antalet och det finns därför möjlighet att minska antalet nivåer.

Utförarna av bostad med särskild service har under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättnings system då de anser att ersättningsnivåerna är felbalanserade. De anser att de låga nivåerna är för låga och att det är rimligt att sänka de höga nivåerna. Det viktiga motivationsarbetet inryms inte i de lägsta nivåerna. Motiverande arbete ses som en grundläggande del av det arbete som förväntas av alla utförare inom bostad med särskild service. Behovet av motiverande stöd är framför allt stort för personer med högfungerande autism vilket är en målgrupp som ökat under de senare åren.

Stadsledningskontoret har utifrån översynen utarbetat ett förslag till ny ersättningsmodell som innebär att antalet ersättningsnivåer minskat från sju eller åtta till fem för både gruppboende och serviceboende. Ersättningen i de lägsta nivåerna kommer att höjas

och i de högsta nivåerna kommer ersättningen att sänkas utifrån den bedömning som gjordes i översynen av nuvarande ersättningssystem.

Den beräkning som gjordes i augusti 2022 på antal personer som hade insatsen bostad med särskild service har stadsledningskontoret beräknat att den totala kostnaden för staden ändras marginellt vid föreslagen förändring av ersättningsnivåer. I den ekonomiska jämförelse som gjorts visar att den föreslagna ändringen påverkar utförarnas totala budget relativt lite vilket beror på att gruppbostädernas sammansättning av individer inte är homogen. Det är sällan flera individer med endast låga nivåer eller med endast höga nivåer hos en utförare.

Den jämförelse som stadsledningskontoret gjort gällande hur de föreslagna ersättningsnivåerna påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget visar på en relativt liten påverkan. En del stadsdelsnämnder kan dock påverkas mer negativt än andra. De nämnder som har förhållandevis många personer på en gruppbostad med nivåbedömning i nuvarande ersättningsnivå 5 och 7 och personer som bor på servicebostad i nuvarande nivå 6 och 8 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet.

Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns något behov av övergångsregler efter att ha gjort jämförelser och analyserat de ekonomiska effekterna av förändringen. De anser att föreslagen modell på ett bra sätt tar hänsyn till de synpunkter och iakttagelser som gjorts i tidigare översyn.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla den 1 januari 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen äldre funktionsnedsatta och socialpsykiatri.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslagna förändringar. På kort sikt innebär den förändrade ersättningsmodellen vissa ekonomiska utmaningar för vissa av förvaltningens utförare men på lång sikt är den mer rättvis. Möjligheten för samtliga utförare att bedriva verksamhet inom givna ekonomiska ramar och med bibehållen kvalitet för den enskilde.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Ingrid Brännström
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande - Ersättningsnivåer bostad med särskild service LSS

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2023-07-07
Ingrid Brännström, Avdelningschef	2023-07-07